

Wanneer zet je palliatieve zorg in bij een persoon met dementie?

Deze vraag werd voorgelegd aan zorgverleners werkzaam in woonzorgcentra (WZC). De deelnemende zorgverleners kregen een fictieve casus over een persoon met dementie die recentelijk opgenomen was in een WZC. Zij moesten de casus met collega's bediscussiëren om zo het juiste moment te bepalen om palliatieve zorg in te zetten bij personen met dementie. In totaal deden er 84 zorgverleners (artsen, verpleegkundigen, zorgkundigen, psychologen, sociaal werkers) uit 13 verschillende woonzorgcentra, verspreid over 6 verschillende Europese landen, mee aan het onderzoek.

Dit onderzoek van Jasper van Riet Paap laat zien dat de opvattingen over het moment waarop bij personen met dementie palliatieve zorg ingezet zou moeten worden sterk verschilt tussen zorgverleners uit verschillende Europese landen. In sommige gevallen lagen ook de meningen van zorgverleners werkzaam in hetzelfde ziekenhuis ver uiteen.

In 2013 publiceerde de European Association for Palliative Care (EAPC) een white paper met aanbevelingen voor palliatieve zorg en behandeling van ouderen met dementie. Eén van de aanbevelingen is om met palliatieve zorg te starten op het moment dat de diagnose dementie wordt gesteld. Dementie is een terminale aandoening die ook gekenmerkt kan worden als een chronische ziekte die vaak samengaat met complexe lichamelijke en psychosociale klachten. Dit maakt dat het tijdig inzetten van palliatieve zorg van groot belang is.

In het onderzoek werden drie verschillende momenten onderscheiden waarop zorgverleners van mening waren dat een persoon met dementie palliatieve zorg nodig heeft:

- a) vroeg in het ziekteverloop,
- b) op het moment dat er klachten en symptomen van gevorderde dementie aanwezig zijn,
- c) wanneer eventuele comorbiditeit van de persoon niet meer curatief te behandelen is.

De auteurs concluderen dat de toegang tot palliatieve zorg afhangt van de opvatting van de betrokken zorgverleners over wanneer deze zorg ingezet dient te worden. Zij pleiten daarom voor meer onderzoek om overeenstemming te bereiken over wat het beste moment is om palliatieve zorg te geven. Doordat het ziekteverloop en de achteruitgang bij dementie sterk verschilt per persoon vinden zorgverleners het vaak lastig om palliatieve zorgnoden te herkennen. Training voor zorgverleners om hun zorg zoveel mogelijk te laten bepalen door de zorgnoden kan een belangrijke stap vooruit zijn in het tijdig inzetten van palliatieve zorg in elke fase van de ziekte.

van Riet Paap J, Mariani E, Chattat R, Koopmans R, Kerhervé H, Leppert W, Forycka M, Radbruch L, Jaspers B, Vissers K, Vernooij-Dassen M, Engels Y; IMPACT research team. [Identification of the palliative phase in people with dementia: a variety of opinions between healthcare professionals](#). BMC Palliat Care. 2015 Nov 4;14:56.